

TOIVOILTA ISÄNMAALLE

Helsingin yliopiston ylioppilaskunnan eduskuntavaaliohjelma 2027

Me ylioppilaat ajattelimme itsenäisen Suomen todellisuudeksi ja lauloimme ensimmäisinä Maamme-laulun. Suuret ajatukset yhteiskuntamme suunnasta ovat ennenkin lähteneet meiltä. Unelmanamme on ollut paremman yhteiskunnan rakentaminen tuleville sukupolville, ja sen eteen olemme työskennelleet koulutuksen tarjoaman kriittisen ajattelun turvin.

Nuorten tulevaisuudenusko on romahtanut, eikä ihme. Käynnissä on ympäristötuho, julkisen talouden kurja tila, lisääntynyt eriarvoistuminen ja maailmalla jyllää sodat, kansanmurhat ja ydinaseuhka. Kestävästä elämästä, sivistyksestä, jopa keskittymiskyvystä on tulossa rikkaiden luksustuote. Tämä on täysin päinvastainen suunta kuin se maailma, jossa me haluamme palvella isänmaata ja ihmiskuntaa.

Suomi on aina halunnut uskoa tulevaan sukupolveen ja näyttänyt sen investoimalla koulutukseen, tutkimukseen ja yhteiskunnan turvaverkkoon.

Rakkaat päättäjät – teihinkin on aikanaan uskottu. Teidän kouluttautumiseen on panostettu, teille on annettu tilaa kokeilla, yrittää uudelleen ja epäonnistumisen jälkeen uudelleen kouluttautuminen on ollut mahdollista. Tärkeintä ei ollut tehokkuus, vaan mahdollisuus löytää oma paikka palvella isänmaata. Teitä tuettiin työttömyyden yli, kesäajan toimeentulonne oli varmistettu ja harjoittelupaikkanne löytyivät helposti. Miksi ette siis uskoisi meihin?

Tämä aika tarvitsee uskoa sivistykseen, yhdenvertaisuutta, luontoa kunnioittavaa isänmaallisuutta ja jokaisen nykyisen tai tulevan opiskelijan mukaan hyvinvointivaltion uudelleenrakennukseen. Koulutukseen panostaminen ja sen kaikille saavutettavana säilyttäminen on palvelus koko yhteiskunnan resilienssille, kriisinkestävyydelle ja myös taloudelle. Koulutuksesta leikkaaminen tai koulutuksen maksuttomuudesta luopuminen olisi nolo karhunpalvelus koko Suomelle ja sille työlle, jota aikaisemmat sukupolvet ovat tehneet hyvinvointivaltiomme eteen.

Ylioppilaskunta uskoo aina seuraavaan sukupolveen. Haluamme myös jättää maailman parempana niille, jotka tulevat jälkeemme. Eduskuntavaaliohjelmamme toimenpiteet kumpuavat tämän päivän ylioppilaiden visiosta huomisen Suomen rakentamiseksi.

“Spei suae patria dedit” – “Isänmaa toivoilleen antoi”, kuten Vanhan ylioppilastalon kyljessä lukee. Nyt toivot antavat isänmaalleen kuvan tulevaisuudesta, johon opiskelijat, nuoret ja koko muu isänmaa voi valaa toivonsa.

Toivojen puolesta,

Hallituksen puheenjohtaja

Emil Aarnio

KOULUTUS KOVANKIN ONNEN VOITTAJAA

Koulutus, tutkimus ja sivistys ovat ratkaisu Suomen julkisen talouden kestävyysvajeeseen, luonnon rajoissa syntyvään hyvinvointiin sekä jokaisen pitämiseen mukana yhteiskunnassa. [Yliopistoihin tehtävä investointi tulee yhteiskunnalle viisinkertaisena takaisin.](#)

Nuorten usko korkeakoulutuksen merkitykseen on säilynyt vahvana, mutta samalla yhä useampi kokee paineita koulutuspaikan saamisesta ja epävarmuutta omista [mahdollisuuksistaan päästä osalliseksi koulutuksen tarjoamista mahdollisuuksista.](#) Yhtäläinen mahdollisuus korkeakoulutukseen luo uskoa omiin mahdollisuuksiin lähtökohdista riippumatta vahvistaen yhteiskunnan resilienssiä, uusien ideoiden syntymistä sekä yhteiskunnallista vakautta.

Maksuton ja jokaiselle saavutettava laadukas tutkinto on suomalaisen hyvinvointivaltion perusta, jonka ansiosta Suomi on vakaa ja onnellinen paikka elää. Kouluttautunut väestö takaa myös kriisinkestävän yhteiskunnan. Aika ja mahdollisuus kriittiselle ajattelulle korkeakoulussa kasvattaa hyvinvoivia, jaksavia ja uutta luovia työntekijöitä.

Samalla, kun Suomessa on jääty korkeakoulutettujen määrän suhteen jälkeen OECD-maiden keskitasosta, myös opiskelijakohtainen rahoitus on laskenut. [Vuosina 2015–2022 Suomen korkeakoulujen opiskelijakohtainen rahoitus on laskenut reaalisesti 14 prosenttia, kun OECD-maissa rahoitus kasvoi keskimäärin 9 prosenttia.](#) Ero on kasvanut siis jo yli viidenneksellä. Ilman tutkimus- ja kehittämistoiminnan menoja Suomessa käytetään korkeakouluopiskelijaa kohden noin 9200 euroa, mikä jää sekä OECD-keskiarvon että muiden Pohjoismaiden tason alle, joissa vastaava panostus on yli 11 000 euroa. Jos haluamme korjata Suomen talouden suuntaa, tarvitsemme rohkeutta investoida korkeakoulutukseen.

Ennakoimattomien kriisien ratkaisemiseksi parasta turvaa tulevaisuudelle on tukea perustutkimusta ja akateemista vapautta. Koulutukseen investoiminen on myös demokratian vahvistamista, sillä koulutus antaa kansalaisille tietoa ja kehittää kriittistä ajattelua, joita tarvitaan päätösten tekemiseen ja aktiiviseen yhteiskunnalliseen osallistumiseen.

Avoin yliopisto on tärkeä osa suomalaista korkeakoulujärjestelmää. Se tarjoaa kaikille avoimia mahdollisuuksia yliopistolliseen oppimiseen riippumatta aiemmasta koulutustaustasta, mikä vahvistaa sivistystasoa, osaamista ja elinikäistä oppimista. Avoimen yliopiston kautta ei tule myöntää korkeakoulututkintoja, vaan sen rooli on täydentää korkeakoulukenttää esimerkiksi jatkuvaan oppimiseen liittyvissä kysymyksissä.

TOIMENPITEET:

- Suomen hallitus sitoutuu säilyttämään tutkintoon johtavan korkeakoulutuksen maksuttomana ja vahvistaa sen roolia suomalaisessa sivistisyhteiskunnassa.
- Avoimen yliopiston rooli korkeakoulukenttää täydentävänä esimerkiksi jatkuvaan oppimiseen liittyvissä kysymyksissä turvataan. Avoimen yliopiston kautta tarjotaan maksuttomia väyliä tutkintokoulutukseen.
- Luodaan pitkän aikavälin parlamentaarinen suunnitelma korkeakoulutuksen rahoituksen turvaamiseksi ja osaamistason nostamiseksi 60 % nuorista aikuisista vuoteen 2040 mennessä.
- Yliopistojen perusrahoituksen taso nostetaan pohjoismaiselle tasolle.
- Yliopistoindeksi säilytetään.
- Yliopistojen rahoitusmallia muutetaan vahvistamaan yliopistojen taloudellista autonomiaa ja varmistamaan korkeakoulujärjestelmämme kyky vastata tulevaisuuden haasteisiin:
 - siirtymällä pois mallin tutkintoperustaisuudesta kohti opintopisteperustaisuutta.
 - puretaan mallin luomaa turhaa kilpailuasetelmaa esimerkiksi ottamalla käyttöön opiskelijamääriin perustuva kiinteä rahoitusosuus.
 - otetaan mukaan opetuksen laatua mittaava indikaattori.
- Yliopistojen kestäväan kehitykseen keskittyvää opetus- ja tutkimusrahoitusta lisätään.
- Selvitetään, minkälainen oppimisen tuen malli voidaan tuoda korkea-asteelle, ja miten malli voidaan toteuttaa.
- Tehdään toimenpideohjelma akateemisen vapauden vahvistamiseksi Suomessa.

SUO, KUOKKA JA ELINKELPOINEN PLANEETTA

Opiskelijoiden kestävä tulevaisuus rakentuu useasta palikasta. Se syntyy luontoa ja ympäristöä vaalivasta politiikasta, opiskelijoille kestävästä taloudenpidon mahdollistavasta opintoajasta sekä kansainvälisestä ja avoimesta Suomesta. Perusta kestäväälle yhteiskuntarakenteelle valetaan nyt, aina kotimaisesta ruokatuotannosta ja -innovaatiosta riittävään opiskelija-asuntotuotantoon asti.

Suomea ei ole ilman omaa ainutlaatuista ja monimuotoista luontoamme. Suomalaisten luontotyyppien katoaminen ja suomalaisten lajien sukupuutot on estettävä omassa kotimaassamme ja näin turvattava luonnon säilyminen myös tuleville sukupolville.

[Nuorten tulevaisuususkoa heikentää sanojen ja tekojen välinen ristiriita.](#) Tämä ristiriita on ilmeinen ilmasto- ja ympäristöpolitiikasta puhuttaessa, missä tiedeyhteisö on jo vuosikymmeniä tuonut ilmi ilmastotoimien välttämättömyyttä. Ympäristöä koskevassa päätöksenteossa on oltava vahvemmin mukana tiedeyhteisö, nuoret, alkuperäiskansat ja koko kansalaisyhteiskunta.

Ilmastonmuutos, teknologinen kehitys ja muut yhteiskunnalliset muutokset muokkaavat työmarkkinoita ja yhteiskuntaamme nopeasti, joten oikeudenmukaisen kestävyys siirtymän turvaamiseksi jokaisella on oltava mahdollisuus päivittää osaamistaan ja siirtyä uusiin tehtäviin.

Taloudellisesti kestävä ja maailmalla vaikuttava Suomi voi olla vain kansainvälinen Suomi. Kansainväliset opiskelijat ovat kiinteä osa suomalaista yhteiskuntaa jo opiskeluaikanaan sekä keskeinen osa tulevaisuuden työelämää. Vahvistamme kansainvälisten opiskelijoiden roolia Suomessa tukemalla kotimaisten kielten oppimista opiskeluaikana, sekä varmistamalla yhtäläiset mahdollisuudet päästä osaksi työmarkkinoita.

TOIMENPITEET:

- Hallituksen toiminta noudattaa ilmastolakia. Vaalikauden aikana päätetään toimenpiteet, jotka tutkimustiedon perusteella mahdollistavat hiilineutraalin Suomen vuoteen 2035 mennessä.
- Kehitetään jatkuvaan oppimiseen tukimalli, joka tukee koulutusta, työllisyyttä ja osaamista. Tarjotaan uudelleen koulutusta oikeudenmukaisen kestävyys siirtymän takaamiseksi.
- Investoidaan kotimaisten palkokasvien ja kasvisproteiinien tuotannon koulutukseen, tutkimukseen ja kehitykseen. Varmistetaan toimintaedellytykset kotimaisten kasviproteiinivalmisteiden tuotantoketjulle työpaikkojen ja huoltovarmuuden lisäämiseksi.
- Kansainvälisten osaajien jäämistä Suomeen helpotetaan takaamalla tukea urasuunnitteluun ja osaamista vastaavien työmahdollisuuksien selvittämiseen, sisältäen yrittäjyyden.
- Varmistetaan Suomeen haluaville ja saapuville opiskelijoille sujuvat lupaprosessit ja maahantulo.
- Kansainvälisten opiskelijoiden integroitumiseen ja kotimaisten kielten opintoihin varataan riittävät resurssit.
- Suomalaista koulutusjärjestelmää ei tule rakentaa EU- ja ETA-alueen ulkopuolelta tulevien lukukausimaksujen varaan.
- [Turvataan tulevien sukupolvien oikeudet ja sukupolvien välinen oikeudenmukaisuus kirjaamalla ne lakiin sitoviksi velvoitteiksi.](#)
- Vero- ja tukijärjestelmiä on pikaisesti muutettava niin, että ne ohjaavat vahvasti päästöjen vähentämiseen ja ympäristöstä huolehtimiseen. Otetaan käyttöön päästökauppaa täydentävä hiilivero yrityksille.

OPISKELIJAA EI JÄTETÄ

Tulevaisuuden Suomea ei ole ilman tämän päivän opiskelijoita ja nuoria. Siksi on ensiarvoisen tärkeää varmistaa, että opiskelijoilla on edellytykset opiskella ja kehittää kriittistä ajattelua, kasvattaa omaa asiantuntemustaan harjoitteluissa ja työelämässä, sekä mahdollisuudet edistää omaa hyvinvointia ja jaksamista.

Koulutustason nosto jää tyhjänpäiväiseksi toimenpiteeksi, jos nuoret siirtyvät työelämään ja opintojen jälkeiseen elämänvaiheeseen uupuneina ja huonovointisina. Opiskelijoiden riittävä toimeentulo on täysipäiväisen opiskelun, sujuvan valmistumisen ja koulutustason noston edellytys. Opiskelijoiden rahamuotoiset etuudet ovat alimmillaan sitten 90-luvun alun ja opintolainakanta lähtenyt käsistä.

Itsenäinen elämä alkaa opiskelija-asunnosta. Opiskelija-asuntotuotanto ei ole pysynyt kasvavien opiskelijamäärien perässä, ja kohtuuhintaisesta asumisesta on pulaa. Koulutustason nostoon voidaan päästä vain varmistamalla, että opiskelija-asuntoja riittää kasvaville opiskelijamäärille. Tutkimuksen [“Nuorten asumisen trendit 2026”](#) mukaan 62 % vastanneista opiskelijoista uskoi kohtuuhintaisen opiskelija-asunnon nopeuttavan valmistumista.

Opintososiaalisten etuuksien heikennyksen vuoksi monelle on ollut välttämätöntä lisätä opintojen aikaista työssäkäyntiä. Vaikka työskentely opintojen ohella auttaa kartuttamaan työkokemusta, on monelle täysipäiväisen opiskelun ja työn yhdistäminen kuormittavaa. Pidentämällä valmistumisen tavoiteaikoja voidaan mahdollistaa opiskelijoille parempi tasapaino opintojen, töiden ja vapaa-ajan välillä. Joustavampi opintojen ja töiden yhteensovittaminen tukee opiskelijoiden terveyttä ja hyvinvointia.

Huoli omasta toimeentulosta heikentää opiskelijoiden hyvinvointia ja vaikeuttaa opintojen suorittamista. Opiskelijoiden hyvinvointiin liittyvät ongelmat ovat rakenteellisia, joten niiden ratkaiseminen vaatii kaukokatseista politiikkaa. Pitkän aikavälin tavoitteena onkin oltava tarkoituksenmukainen tukijärjestelmän kokonaisuudistus, johon sisältyy myös opiskelijoiden tukien lainapainotteisuuden vähentäminen ja jo syntyneen velkataakan helpottaminen.

Pelko tulevaisuuden työllistymisestä heikentää nuorten tulevaisuuden uskoa. Generatiivinen tekoäly syö yhä enemmän uran alun työpaikkoja, jotka ovat mahdollistaneet opiskelijoille harjoitteluita ja väylän työelämään.

Tarvitsemme ratkaisuja, joilla turvataan opiskelijoiden opintojen aikainen toimeentulo sekä sujuvoitetaan opintojen jälkeistä siirtymistä työelämään

TOIMENPITEET:

- Opiskelija-asumista tuetaan korkotukilainoilla ja erityisryhmien investointiavustuksella, joiden myöntövaltuudet ovat riittävällä tasolla.
- Helsingissä, Espoossa, Vantaalla ja Kauniaisissa asuvien opiskelijoiden opintotuen asumislisän enimmäismäärää korotetaan.
- Opiskelijoiden rahamuotoiset etuudet sidotaan kansaneläkeindeksiin.
- Korkeakoulututkintojen tavoiteaikaa pidennetään vuodella.
- Opintotukikuukausia lisätään 55 kuukauteen, ja vastaavasti tukikuukausien määrää lisätään aloilla, joilla opiskeluaika poikkeaa viidestä vuodesta. Lisätyt tukikuukaudet helpottaisivat kesäaikaan liittyvää suurta toimeentulon ongelmaa.
- Opintolainahyvityksen määräaikaa pidennetään.
- Laaditaan selvitys toimenpidevaihtoehdoista opiskelijoiden velkaantumisen vähentämiseksi.
- Korkeakouluopiskelijoiden harjoittelutukimallia uudistetaan tukemaan mahdollisimman hyvin ja tarkoituksenmukaisesti opiskelijoiden harjoitteluiden saamista.
- Tuetaan opiskelijoiden siirtymistä työelämään luomalla työnantajille kannusteita harjoittelujen, oppinäytetöiden ja lähtötason työtehtävien tarjoamiseen.
- Perustetaan Students at Risk -apurahajärjestelmä tukemaan sotaa, poliittista vainoa ja väkivaltaa pakenevia opiskelijoita.
- Lasten ja nuorten terapiatakuu laajennetaan koskemaan kaikkia alle 30-vuotiaita.
- Terapiatakuun keinovalikoiman rajoituksia puretaan ja palveluntarjoaja voi valita mahdollisimman tarkoituksenmukaisen hoitomenetelmän ja -polun.